

YTTRANDE

2020-11-30

Ärendenr:

NV-05894-16

Mark- och miljödomstolen vid
Umeå tingsrätt
mmd.umea@dom.se

Yttrande i mål nr M 1012-09 angående tillstånd till fortsatt och utökad drift vid Rönnskårsverken i Skellefteå kommun; nu fråga om uppskjuten redovisning av prövotidsutredning U16

Med anledning av mark- och miljödomstolens kungörelse (aktbilaga 745) anför Naturvårdsverket, som tagit del av aktbilaga 743–744, följande.

1.1. Inställning m.m.

NV16a Bolaget ska senast 15 månader efter lagakraftvunnen dom ha installerat en avskärmning eller annan åtgärd som ger motsvarande effekt vid zinkfumningverkets schakt. Åtgärden ska medföra reduktion av utsläppen av bly till luft med minst 40 procent jämfört med utsläppen för 2016–2021 (med korrigeringsfaktor för produktionsmängd).

NV16b Utsläpp av bly till luft från punktkällor får inte överskrida 2,8 ton per år.

Kontroll ska ske genom mätning vid de utsläppspunkter och med minst den frekvens som anges i bilaga 1 till mark och miljödomstolens deldom från 5 juli 2013

2. Utveckling av talan

2.1. Miljöpåverkan bly

Det är av största vikt att utsläppen av bly från verksamheten begränsas eftersom de har en stor miljöpåverkan. Bly är ett ämne som är föremål för omfattande nationella och globala förbud och strategier. Naturvårdsverket hänvisar i denna del till vad som tidigare framförts under målets handläggning i aktbilaga 333 och även tidigare i aktbilaga 77.

2.2. Skäl till slutliga villkor

Bolaget har kommit in med provotidsredovisning avseende de tekniska, miljömässiga och ekonomiska förutsättningarna att minska utsläppen till luft av bly via zinkfumningverkets schakt genom installation av koja, huv eller liknande som drar in gaserna från chargeringsugnen alternativt filteranläggning för schakt. Naturvårdsverket anser att det finns skäl att avsluta den uppskjutna frågan om utsläpp till luft av bly från punktkällor, avsluta provisoriska föreskriften P2 och att meddela slutliga villkor i frågan. Däremot anser Naturvårdsverket att det krävs mer omfattande slutliga villkor än det villkor som bolaget nu yrkar.

Det är Naturvårdsverkets uppfattning att den åtgärd (avskärmning) som bolaget föreslår i provotidsredovisningen är bra och att det saknas skäl att utreda frågan vidare. Däremot yrkar Naturvårdsverket att den föreslagna åtgärden föreskrivs i villkor med en tydlig bortre gräns för när tekniken ska ha installerats (NV16a), samt att detta kompletteras med ett totalvillkor för utsläpp av bly från alla punktkällor (NV16b).

2.3. Villkor om införande, NV16a

Syftet med Naturvårdsverkets villkorsförslag NV16a är att tydliggöra vad bolaget behöver genomföra för åtgärder i verksamheten för att uppnå nödvändig minskning av utsläpp till luft av bly via zinkfumningverkets schakt. Dessutom underlättar ett villkor enligt NV16a möjligheterna att bedriva en aktiv tillsyn för tillsynsmyndigheten.

Naturvårdsverket tolkar bolagets skrivningar som att det åtar sig att genomföra de åtgärder som i stort beskrivs i provotidsredovisningen (aktbilaga 744) men att smärre justeringar kan ske. Villkor NV16a ska därför ses som ett förtydligande av bolagets åtagande, men det är inte avsett att vara strängare än det som anges i redovisningen. Vidare är NV16a teknikneutralt i sin utformning, eftersom det kan uppkomma flera alternativ eller justeringar avseende utformning av skärm, fläkt eller öppning. Villkorsförslaget omfattar en installationstid på 15 månader, vilket ger en marginal till de 12 månader som bolaget angett som skälig tid i sin utredning. Syftet är att villkorsförslag NV16a ska ses som ett teknikvillkor och inte ett begränsningsvärde. Naturvårdsverket ser gärna att bolaget föreslår justeringar av NV16a så att villkoret får en så bra utformning som möjligt. Ett alternativ skulle kunna vara att bolaget tydligt åtar sig att genomföra åtgärden inom lämpligt tidsintervall.

2.4. Villkor för totala utsläpp, NV16b

2.4.1. Behov av totalvillkor för utsläpp av bly till luft

Som ovan angetts behövs det ett totalvillkor avseende utsläpp av bly från alla punktkällor. Därför har Naturvårdsverket ett villkorsförslag NV16b som reglerar att det totala utsläppet av bly till luft från punktkällor inte får överskrida 2,8 ton per år. Ett sådant villkor utgör ingen begränsning utifrån verksamhetens tillståndsgivna produktionsmängd, men har ändå en styrande effekt vad gäller utsläppen av bly till luft. Naturvårdsverket har angett en total mängd om 2,8 ton bly per år, vilket är ett rimligt värde utifrån uppgifterna som bolaget lämnat i provotidsredovisningarna.

2.4.2. *Utsläpp av bly till luft från de större utsläppspunkterna*

Nedan följer en redogörelse för Naturvårdsverkets bedömning av blyutsläppen vid varje större utsläppspunkt, med en kort motivering till vad som är en rimlig utsläppsmängd vid maxproduktion.

Anodgjuteri

Utsläppen av bly till luft från anodgjuteriet bedömer Naturvårdsverkets vara 0,3 ton per år vid maxproduktion. Bolaget har angett att reningsgraden för den reningsmetod som installerats (våtEGR) är 85 %.¹ Detta framgår även av BAT 44 i NFM BATC² som reglerar stofthalten och därmed indirekt även bly. Eftersom inga nya uppgifter har inkommit efter idrifttagandet utgår Naturvårdsverket ifrån att utsläppen av bly är 0,3 ton per år vid maxproduktion (utifrån prøvotidsredovisningen i aktbilaga 308).

Kopparhytta

Utsläppen av bly till luft från kopparhyttan bedöms vara ca 0,6 ton per år vid maxproduktion. Detta med antagande om att kopparhyttan får ett utsläpp som är proportionerligt mot produktionsökningen av koppar. Därmed bedöms utsläppen öka med ca 50 % (från ca 215 000 till 350 000 ton per år) och utsläppen av bly blir ca 0,6 ton per år vid maxproduktion.

Blykaldoverket

Utsläppen av bly till luft från blykaldoverket bedömer Naturvårdsverkets vara ca 1,0 ton per år vid maxproduktion. Detta utifrån att produktionen av bly kan öka från ca 30 000 till 90 000 ton per år.

Zinkfumingverket

Utsläppen av bly till luft från zinkfumingverket bedöms vara ca 0,5 ton per år vid maxproduktion. Naturvårdsverket utgår från att de angivna åtgärderna enligt prøvotidsredovisningen (aktbilaga 744) genomförs. Full produktion av zink motsvarar ungefär en fördubbling av produktionen (från 30 000 till 60 000 ton per år).

---

¹ Mer utförlig beskrivning gällande teknik och reningsgrad finns i bolagets prøvotidsredovisning i aktbilaga 308

² BAT-slutsatser för icke-järnmalmsindustrin (*Non-ferrous Metals Industries*)

E-kaldoverket

Det är svårare att beräkna värdena för E-kaldoverket eftersom det beror på hur det körs, vilket även återspeglas i de redovisade blyutsläppen för 2019 och 2020. Naturvårdsverket väljer att ange den som dubbla värdet av 2020 års utsläpp och det blir därmed 0,2 ton per år vid maxproduktion, vilket bedöms ge en bred marginal i relation till historiska utsläpp.

Utsläpp av bly till luft (tabell 1)

	2020	2019	Maxproduktion
Kopparhytta	0,37	0,4	0,6
Anodgjuteri	0,75	1,1	0,3
Blykaldoverk	0,25	0,4	1,0
Zinkfumningverk	0,35	0,5	0,5
E-kaldo	0,1	0,03	0,2
Totalt	1,8	2,5	2,6

Tabell 1: Blyutsläppen i ton per år för de största utsläppspunkterna under 2019 och 2020 från miljörapporterna för respektive år samt uppskattade utsläpp i ton per år vid maxproduktion.

2.4.3. Sammantagen bedömning av utsläpp av bly till luft och NV16b

De mindre utsläppspunkterna har utsläpp som sammanlagt understiger 0,03 ton per år enligt uppgift ur bolagets miljörapporter, de är så små att de inte upptagits i tabell 1. Däremot har dessa mindre utsläppspunkter beaktats i det yrkade villkoret NV16b. Med hänsyn till oförutsedda händelser innefattar villkorsförslag NV16b större marginaler i fråga om tillåten utsläppsmängd än vad som framgår av slutsatserna i tabell 1.

Tidigare under handläggningen av målet har Naturvårdsverket framställt yrkanden om att det totala utsläppet av bly till luft från punktkällor inte får överskrida 3,0 ton per år (aktbilaga 333), därav bara två år i ovanstående tabell. Denna nivå bedömdes vara rimlig att uppnå med reningstekniken våtEGR men utan åtgärder vid zinkfumningverkets schakt. Naturvårdsverket anser däremot att nivån nu bör sänkas även med beaktande av de åtgärder som bolaget föreslår vid fumningverket. Nivån på de två senaste årens utsläpp från verksamheten styrker även det vi tidigare framfört gällande en rimlig utsläppsnivå. Det totala utsläppet av bly till luft från punktkällor bör därför inte överskrida 2,8 ton per år.

Med ovanstående i beaktande bör det dock påtalas att villkorsförslaget NV16b förutsätter drift- och underhållsåtgärder, som i sin tur kan säkerställa ett långsiktigt bibehållande av de funktioner hos utrustningen som påverkar blyutsläppen. Dessutom kommer det ske ständiga mindre förbättringar av anläggningen, med minskade utsläpp i samband med att sliten utrustning byts ut eller när ny utrustning behövs för att öka produktionen.

2.5. Sammanfattning

Naturvårdsverkets villkorsförslag NV16a och NV16b tydliggör vilka krav som ställs på bolaget gällande reglering av utsläpp av bly till luft från zinkfumningverkets schakt. Dessutom skulle villkorsformulering enligt våra förslag underlätta tillsynen av verksamheten.

Det är möjligt för bolaget att innehålla Naturvårdsverkets yrkade mängdvillkor även vid fullt utnyttjat tillstånd. Det kommer däremot att krävas en tydlig drift- och underhållsstrategi, vilket är eftersträvansvärt menar Naturvårdsverket. Detta i motsats till det villkor som bolaget yrkar ska föreskrivas, vilket inte skulle medföra en motsvarande effekt på drift och underhåll av verksamheten.

2.6. Processen

Naturvårdsverket anser inte att det finns skäl att avgöra frågan genom huvudförhandling, detta eftersom det inte behövs någon syn av verksamheten och frågan bör kunna avgöras på handlingarna.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschef Karin Dunér.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjuristen Charlotte Rehbäck samt tekniska handläggaren Matthis Kaby, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Matthis Kaby

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

Ombuden Caroline Perlström, Mannheimer Swartling Advokatbyrå
Länsstyrelsen i Västerbotten